

varnostih Vam ponujata važno zatorišče slov. katol. akad. društvi: »Danica« na Dunaju in »Zarja« v Gradcu, ki Vas najprisrčneje vabita v svojo sredo.

Program »Danice« in »Zarje« Vam je znan: na svoj prapor smo si napisali: »Na delo krščansko!« Katoliški sta »Danica« in »Zarja«; krščanstvo je princip našega svetovnega naziranja, ker nas je svetovna zgodovina prepričala, da le ono daje človeškemu srcu pravo uteho, srečo in zadovoljnost in da je le po njem in v njem mogoč pravi napredek narodov. Z resnim delom na vseučilišču si hočemo utrditi svoje krščansko prepričanje, da kedaj nastopimo kot možje, kristalni značaji. Mi hočemo izvrševati krščanstvo praktično v zasebnem življenju, a spraviti hočemo krščanske narode tudi v javnosti, med inteligenco do veljave.

Narodni sta »Danica« in »Zarja«. Naše krščansko prepričanje ne ovira in ne mori naše domovinske ljubezni. Mi hočemo duševno in gmotno razviti narod, da tudi on, dasi majhen, stopi na svetovno pozorišče in pokaže svetu, kaj premore. Zato se borimo in moramo boriti, ker to zahteva naravni zakon, pravica do obstoja. Krščansko svetovno naziranje pa ne nasprotuje domovinski ljubezni, ampak jo pogloblja in ji daje filozofski temelj, ker s tem, da branimo narodna prava in vzore ter jih razširjamo, vršimo jedno najvažnejših dolžnosti, katere nam nalagata vera in socijalna odgovornost napram rodnemu ljudstvu. To je naše prepričanje. Tega se hočemo držati. Ne bojimo se boja za pravice naroda, pripravili se bodemo zanj dobro in bili ga odločno in trezno. »Danica« in »Zarja« hočeta pospeševati izobrazbo razuma, kar upata doseči zlasti z izbrano knjižnico, znanstvenimi predavanji na prijateljskih večerih in literarnim klubom, gojiti pa hoče tudi kulturo srca po preje navedenih načelih. Ne samo razum, ampak tudi srce naj pride do veljave. Globoka ljubezen do Boga, domovine in vsega trpečega človeštva naj prešinja naša srca, da ideja krščanske demokracije vedno globlje prodre v srce vsakega posameznika in celega naroda. Naše število narašča, kar kaže, da dobiva naš program vedno več odobravanja in tal med slovenskim dijaštvom. Upamo, da se nam tudi Vi pridružite, da bodemo skupaj delovali za stare narodove vzore po geslu: »Bog in narod!«

Na zdar! Na svidenje!

Za odbor »Zarje«:

Za odbor »Danice«:

Jos. Dermastija m. p. Mat. Lavrenčič m. p.
t. č. preds. t. č. preds.

Politični ogled.

Žena prestolonaslednikova kneginja Hohenberg je srečno povila dečka. Mnogi Ogrji ne pripoznavajo, da bi bila odpoved prestolonaslednika, s katero je svojim otrokom odrekel vse pravice na prestol avstrijski, veljala tudi za Ogrsko. Za to pozdravljajo novorojenega dečka kot kraljevega princa.

Beda v Nemčiji. V blaženi Nemčiji ni vse tako kakor mislijo tisti nemški odrešenci v naši državi, ki vedno škilijo preko črno-zoltih kolov. Vsled zadržanja poljedelcev je nastopila po vsi Nemčiji tolika draginja, da je ljudstvo še ne pomni take. Posebno je draginja v mestih, kar se tiče najvažnejših pridelkov živeža. Cene mesu so grozno poskočile, tako da povprečno ljudstvo ne more več jesti mesa. To prihaja od tega, ker so nemške meje vsled raznih živinskih bolezni zaprte uvozu in sicer iz Rusije, Avstrije in Nizozemske. K vsemu temu pa še proti ljudstvu nov državni dolg dveh milijard mark. Res lepi časi se bližajo za blaženo Nemčijo.

Črnogora oborožuje? Iz Dubrovnika pišejo v dunajsko »Reichswehr«, da se v Črnogori vsestransko in na tihem oborožuje. Že dalje časa se vidi na raznih krajih Črnogore italijanske vojaške inženere, ki pa pravijo, da potujejo po Črnogori le iz znanstvenih namenov. Ti inženieri, tako se poroča v »Reichswehr« — da imajo pogosta in daljša posvetovanja s knezom. — Italija in Črnogora bi radi imeli Albanijo, kjer so vedni nemiri med ljudstvom.

Dopisi.

Iz Slovenskih goric, 28. sept. (Slovenskim mladeničem.) Naprej, naprej mi četa mlada, — Slovenske domovine nada! — Že precejkrat sem zastavil svoje pero, a s toliko resnostjo še nikoli ne kot danes. V mislih so mi že trdo pred durmi stoječe deželnozborske volitve. Ni še dolgo tega, kar je »Slov. Gospodar« pisal, da bodo pri letošnjih deželnozborskih volitvah gotovo sodelovali tudi naši probujeni mladeniči. V tem oziru se obračam tudi jaz do vas, dragi tovariši: Pogumno pojdemo tudi mi, mladeniči v volilni boj pomagat očetom našim ter naši krščansko-slovenski stranki do zmage.

Zakaj in kako naj mi mladeniči sodelujemo pri deželnozborskih volitvah? Prvič nas kliče v volilni boj naše domovine glas. Naša domovina je v nevarnosti.

Zatorej je pač naša sveta dolžnost, da se kot pravi domoljubi postavimo tudi mi, mladeniči v bran proti sovražniku domovine. Posnemajmo v tem oziru mlade Bure! Celo desetletni fantje so branili prostost mile domovine, mnogi izmed njih je dal zanjo svojo kri, svoje življenje. Od poslancev je odvisno, kake postave da se sklepajo; so one v blagor ali nesrečo domovine. Ako bi se torej izvolili n. pr. poslanci, katere bode priporočal lažnjivi kramarski list »Štajerca«, bil bi to smrtonosen udarec naši domovini, kajti ti možje bi delovali le v korist kramarjem in pa — Nemčiji. Drugič nas vodi v volilno borbo naš narodni ponos. Kajti neizbrisna sramota bi bila za nas Slovence na Štajerskem, posebno za slovenske kmete, če bi se dali zvoditi za nos nekaterim pritepenim nemškim kramarjem, a poštene domačine pa bi pustili na cedilu.

S prstom bi se kazalo na nas spodnještajerske Slovence, ako bi vrgli naši kmetje-volilci svoj stanovsko-narodni ponos v stran ter bi volili možje, ki prisegajo na protikmetški in protinarodni program nemškutarško-kramarskega »Štajerca«.

Skrbimo torej tudi mi mladeniči z vsemi silami, da bodo izvoljeni značajni, za naš kmetški in narodni blagor vneti možje. Ako se nahaja v občini le jeden za agitacijo vnet slovenski mladenič, lahko pripomore našim do zmage. Prigovarjajmo svoje očete, sosede in še vse nezavedne volilce, da ne ostanejo na dan volitve doma, saj se gre za obstanek kmetškega stanu. Posebno mladeniči Slovenskih goric, pojdemo navdušeno na pomoč pošteni slovenski stvari. Nasprotniki bodo delali na vse kriplje, da si osvojijo mariborski volilni okraj. Glejmo, da jim prečrtamo njih izdajalske in našemu kmetu in slovenskemu narodu pogubonosne načrte, da v Slovenskih goricah ne bo volilnega moža, ki bi volil možje, ki klečeplazijo za privandranimi tujci. — Mladič, torej na delo domoljubno! Vodi naj nas bratska sloga, nobenih osebnosti, nobenih samovoljnosti, naše geslo bodi v tem pravičnem boju »Vse za vero, dom, cesarja!«

Mladič slovenski, ko pride dan volitve in vaši očete ne bodo mislili iti na volišče, stopite tedaj pred očeta ter jih prosite, da naj gredo volit in obljubite jim, da hočete vi še marljiveje delati in jih vselej ubogati. Torej mladeniči slovenski, vsi na krov, vsi v boj za naš kmetški stan ter za obstanek in čast našega naroda, da sovražnika odvrnemo in zmagamo ter svoj ljubi dom otmemo sužnosti in potujčenja. V to pomozi Bog!

Iz Konjic. (Veselica.) katero so priredili konjski rodoljubi v prid Dijaškemu

ubil trgovca. Aksenov vstane in odide. Celo noč ni mogel spati. Objela ga je neka toga in začelo se mu je dozdevati, da vidi svojo ženo baš tako, kakoršna je bila tedaj, ko ga je spremila zadnjikrat na sejem. Tako jo je baš videl kakor živo, videl njeno lice in oči ter čul, kako se mu je smejala in govorila. Zopet se mu je predočila deca taka, kakoršna je bila še za mlada — majhna, jedno dete v kožuhu, a drugega še na prsih. Tudi sebe se je spomnil, ko je bil še mlad — vesel; spomnil se je, kako je sedel na pragu krčme, ko so ga zgrabili, in igral kitaro in kako mu je tedaj trepetala duša od veselja. A spomnil se je tudi onega usodnega kraja, ko so ga šibali, spomnil se je tudi rabeljna in ljudstva okoli njega, lisic in jetnikov ter svojega šestindvajsetletnega jetniškega življenja in svoje starosti. Taka žalost je obšla Aksenova, da si je hotel končati življenje.

»A vse to zaradi tega zlobnika!« mislil si je Aksenov.

Popadla ga je taka jeza, da je hotel vrniti Makarju Semenoviču šilo za ognjilo, a tudi sebi je želel konec takemu življenju. Po cele noči je čital molitve, toda ni se mogel pomiriti. Po dnevu ni nikdar šel k Makaru Semenoviču, ter se sploh ni niti kedaj nanj ozrl.

Tako sta minula dva tedna. Aksenov ni

mogel po noči spati, in že ga je obvezala taka stiska, da ni vedel, kaj bi počel.

Jedenkrat, baš po noči, sprehajal se je Aksenov po zaporu, in na mah opazi, da se siplje zemlja pod jedno posteljo. Ali ko je tja prišel, skoči Makar Semenovič izpod postelje in s preplašenim licem pogleda Aksenova. Aksenov hoče mimo njega kakor da ga ne vidi in ne sliši; toda Makar ga pograbi za roko in mu pripoveduje, kako je prekopal prehod pod stenami in kako on nosi vsak dan zemljo v sarah in jo iztresa na ulico, kadar jih ženejo v raboto.

On reče:

»Samo molči, stavec, jaz bom tudi tebe izvedel. A ako poveš, mene bodo izšibali do krvi, tebe bom pa jaz potem ubil.«

»Zakaj bi pobegnil, a ubiti me ti ne moreš, ker si me že davno ubil. Da rečem na te — to bom videl: bodem li ali ne, temveč kakor Bog odloči.«

Drugi dan, ko so vojaki gnali jetnike na raboto, opazili so, da Makar Semenovič iztresa zemljo. Preiskali so zapor in našli luknjo. Načelnik pride v zapor in prične vse izpraševati, kdo je izkopal luknjo. Vsi so se branili. A oni, kateri so vedeli, niso hoteli izdati Makara Semenoviča, ker so vedeli, kaj ga čaka: sibe do krvavega.

Tedaj se obrne načelnik k Aksenovu. Poznal je Aksenova kot poštenega človeka in ga vpraša:

»Stavec, poštenjak, povej mi, kdo je to storil?«

Makar Semenovič je stal kakor da se ga to nič ne tiče, gledal na načelnika, a na Aksenova se ni niti ozrl. Aksenov je trepetal kakor šiba na vodi in ni mogel dolgo niti besedice izpregovoriti. Mislil si je: Ako zatajim, zakaj da mu oprostim, ker me je ubil. Milo za drago naj se mu poplača za moje mučenje. Ako povem, ga bodo vsaj izbičali, a moji duši bo ložje.

Načelnik ga je še jedenkrat vprašal:

»No, stavec, povej mi istino, kdo je izpodkopal steno?«

Aksenov, pogledavši na Semenoviča, reče: »Ne morem reči, vaše blagorodje. Bog mi ne veli, da povem. In jaz ne bom. A vi sedaj delajte z menoj karkoli hočete — vaša je moč.«

Dolgo je nagovarjal načelnik Aksenova, toda on ni hotel na noben način izdati storilca. In tako niso vedeli, kdo je izpodkopal steno.

Drugo noč, ko se je Aksenov vlegel v svojo posteljo in že skoro zadremal, začuje, da je nekdo prišel in se vsedel kraj njegovih nog. Pogleda v tmino in spozna Makara.